

Gevinster av sterkere IKT-styring

Sesjon 1A, NOKIOS 2011

Avdelingsdirektør Tone Bringedal
Direktoratet for forvaltning og IKT

Digitalt
førstevalg!

Gevinster?

Effektivt
for forvaltning og for brukerne

Vinn – vinn!

Dette går vel av seg selv?

Men det er utfordringer..

- ▶ Lav modenhet og stort strekk i modenhet mellom virksomhetene
  - ▶ Både ndg forståelse av digitalisering som fornyingsvirkemiddel og gjennomføring av IT-prosjekter
    - ▶ Ref. IT i praksis 2011 og Difis egne kartlegginger
  - ▶ Gir svak gevinstrealisering og måloppnåelse
  - ▶ Fra avanserte tjenestetilbydere – til papirbaserte skjema
- ▶ Innbyggergrupper er skeptiske
  - ▶ De unge vil ha elektroniske tjenester, med de eldre er skeptiske
- ▶ Svak IT-styring i linjen
  - ▶ Ref Arild Jansen og Berg-Jacobsen, UiO (2011)
- ▶ Krever samarbeid på tvers

Som krever ulike styringsvirkemidler

► **Organisatoriske virkemidler**

- hvordan forhold organiseres og styres

► **Juridiske virkemidler**

- lover, regelverk og forskrifter som nyttes eller utvikles

► **Økonomiske virkemidler**

- økonomiske insentiver og andre finansielle belønningssystemer

► **Pedagogiske virkemidler**

- informasjon, opplæring og kommunikasjon

Noen harde.....

- ▶ Administrative rundskriv P4 som hjemler bruk av fellesløsninger, arkitekturprinsipper, og selvdeklarerering ifm budsjettforslag
- ▶ Referansekatalog med oversikt over anbefalte og obligatoriske standarder forankret i Forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning
- ▶ Fellesføringer i tildelingsbrev

- ▶ Etablering av Difi
- ▶ Samarbeidsarenaer som K10, Skate

og noen mildere er tatt i bruk

- ▶ Fellestjenester som ID-porten, Altinn og standardavtaler
- ▶ MinID har vært gratis for virksomhetene
- ▶ Kvalitetsmerking av offentlige nettsider
- ▶ Felles kravspesifikasjoner og rammeverk– eks PKI
- ▶ Veiledninger og informasjon
  - ▶ Prosjektveiviseren, standardsieringsportalen

Prosjektveiviseren – som eksempel

- ▶ Etablert høsten 2009
- ▶ Både samordning og tid/kost/kvalitet
- ▶ Prosjektledere og prosjekteiere

difi Direktoratet for forvaltning og IKT

Samarbeidsrom | Arrangementer | Nyhetsarkiv | Om Prosjektveiviseren | Kontakt oss | English |

Prosjektveiviseren

Prosess | Temaer | IT-styring | Erfaringer | Begreper A-Å | Ressurser

Idéfasen

Idéfasen

Om fasen | Sjekkliste | Selvevaluering | Veiledningsmaterieill

Formålet med idéfasen er å få fanget prosjektideer når de oppstår i organisasjonen, og få dem beskrevet og viderebehandlet i de rette beslutningsorganer.

Idéfasen er en åpen fase, hvor det kommer ideer og prosjektforslag fra alle deler av organisasjonen. Fasen er karakterisert ved fokus på å sikre at ideer og prosjektforslag fanges, struktureres og behandles i de rette fora.

Det må finnes et **mandat** fra ledelsen til å konkretisere ideen. Deretter skal det sjekkes at ideen omhandler noe som støtter **visjon** og overordnede virksomhetsmål. Et viktig punkt er at den første prosjektlegering finner sted i denne fasen, for at det ikke anvendes ressurser på igangsettelse av ikke-verdiskapende prosjekter. Det skal fastsettes et beslutningstidspunkt som sikrer formell godkjenning av overgang til forstudiet.

Første utkast til etablering av visjon og mål for et prosjekt, og en første vurdering av potensielle gevinster et prosjekt vil medføre, skal også igangsettes i denne fasen.

Utdypende beskrivelse

Relevante informasjonssider

- » Om prosessmodellen

Relaterte aktiviteter

Anbefalte

- » Utarbeide prosjektbeskrivelse
- » Utarbeide prosjektmandat
- » Utarbeide prosjektforslag

Er det behov for strammere og flere styringsgrep?

► Kompetanseheving og verktøy

- Om digitalisering, prosjektgjennomføring, samfunnsøkonomisk analyse og **gevinstrealisering**
- Hos prosjektleder, og prosjekteiere
- Like alvorlig som å styre et prosjekt dårlig, er å gjennomføre gale prosjekter

► Krav om fornying og gevinstrealisering i linjene

- Tettere oppfølging av kravene, indikatorer for utvikling

► Samarbeid på tvers

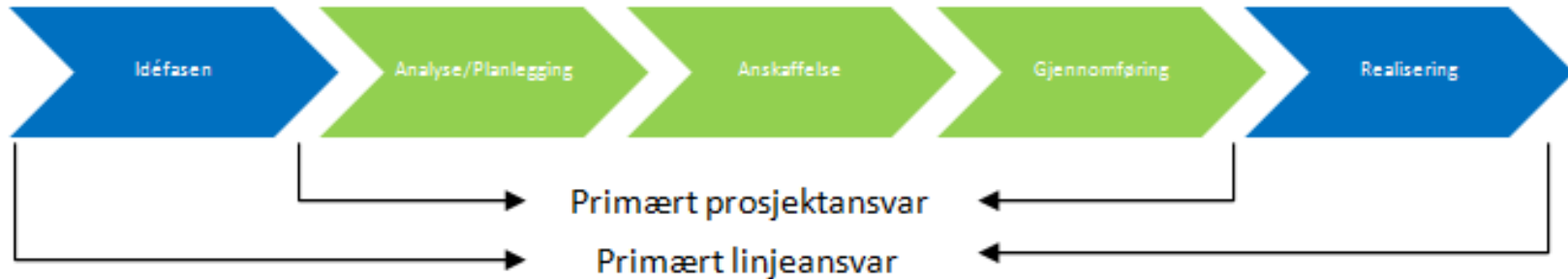
- – styrings-, beslutnings- og finansieringsmodeller

► Brukerorientering

Prosjektveiviseren er evaluert

- ▶ Evaluering våren 2011 – hovedbudskap:
  - ▶ Spisse mål og målgruppe som skal ligge til grunn for videre strategisk arbeid
  - ▶ Faseinndeleg prosjektmodellen som inkluderer beslutningspunkter, faseovergang og ansvarsoversikt
  - ▶ Stramme inn innholdet – færre maler, mindre å velge mellom tydeligere "autoritative" råd
  - ▶ Vurdere fortsatt distribuert ansvar
- ▶ Fra noe mildt og ufarlig til noe strammere og nyttigere?

Hjelp til prosjekteier og -leder

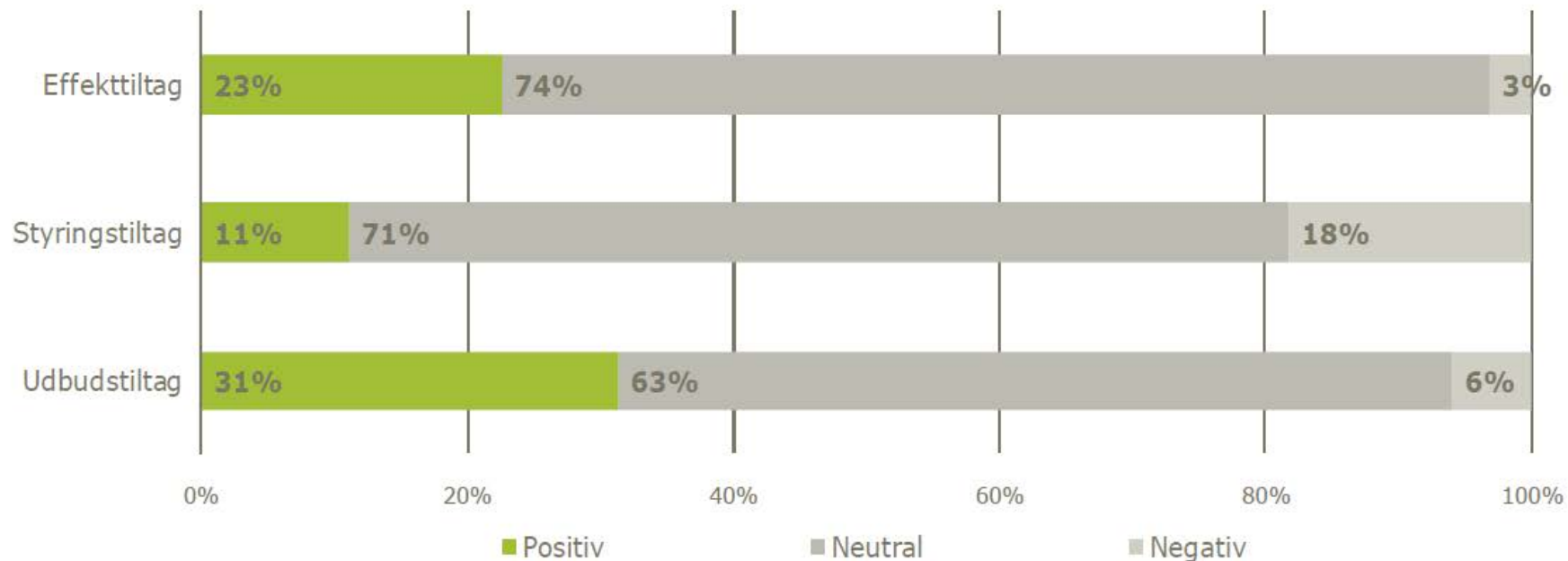

- ▶ Prosjektmetodikk kan bidra til mer profesjonalitet
  - ▶ Tydeligere rolle- og ansvarsfordeling, bevissthet om beslutningspunkter, og hva som må være på plass i ulike faser
- ▶ Det finnes mange metoder og verktøy for styring
  - ▶ mål- og resultatstyring, risikostyring og økonomistyring
  - ▶ Men er i liten grad knyttet til styring av prosjekter

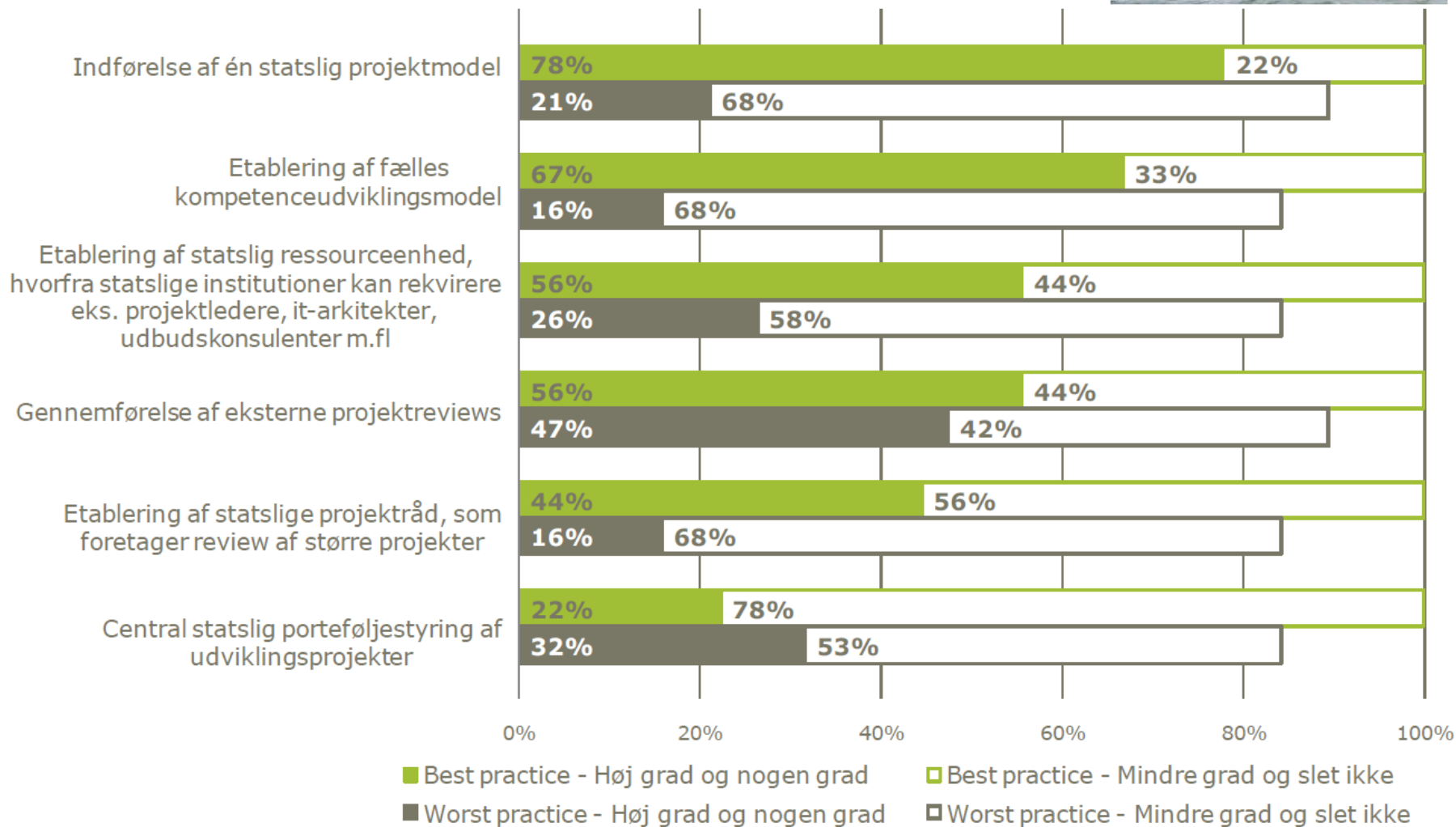
Hva vet vi om effekt av tiltak?

- ▶ Litt om kjennskap og holdning
- ▶ Men foreløpig lite om effekt
- ▶ Det tar tid – og vi trenger å styrke kunnskapsgrunnlaget
- ▶ Spennende å lære av de som ligger litt foran oss

PROFESSIONALISERING I STATEN: HVILKEN MEDICIN ER BEDST?

PROFESSIONALISERING I STATEN: DET KNIBER DOG MED DEM, SOM HAR MEST BRUG FOR DET

Vurdering af effekt på det forretningsmæssige resultat af statslige it-projekter ved større samordning og standardisering opdelt i positive og skeptiske og fordelt på best practice og worst practice (stat)

Direktoratet for
forvaltning og IKT

